

BINNENLAND

STICHTING TANDHEELKUNDIG CONTROLE INSTITUUT

Verslag over 1967

Het in de titel genoemde verslag opent met de constatering dat de moeilijkheden inzake een goede en regelmatige gebitsverzorging van de ziekenfondsverzekerden van jaar tot jaar toenemen. In onderscheidene grote steden en in sommige plattelandsgebieden, met name een groot deel van Noord-Holland, is een dusdanig tekort aan tandartsen ontstaan dat een aanmerkelijk aantal verkeerden van zorg voor gebitsbehoud verstoken blijft. Aanmoediging tot vestiging aldaar bleef tot dusver zonder succes. Van toeneming van de belangstelling voor het tandartsenberoep en uitbreiding van het aantal opleidingsplaatsen is voor de eerstvolgende jaren weinig soelaas te verwachten.

Intussen zijn de gevolgen: overbezette tandartspraktijken, van hulp verstoken verkeerden, onderbreking van de halfjaarlijkse controle en behandeling van gesaneerden, gevoegd bij de noodzaak tot uitbreiding van het verstrekkingspakket. Een en ander doet ook de controle onvoldoende tot haar recht komen.

Er werden voorbereidingen getroffen voor de invoering van de orthodontische behandeling als ziekenfonds-verstrekking. De in dit verband aangetrokken orthodontisch adviseur (waarvoor een instructie werd opgesteld), aanvaardde zijn taak aan het einde van het verslagjaar. Het aantal aanvragen voor orthodontische hulp steeg in 1967 tot 23.443 waarvan in 19.875 gevallen gunstig kon worden geadviseerd.

Het aantal bij de controle aangesloten ziekenfondsen bedroeg 96, het totaal der daarbij ondergebrachte verkeerden beliep 81% van het gehele verkeerdenbestand. De controle en de op grond daarvan uitgewisselde ervaringen leidde tot normalisatie van de daarbij te volgen gedragslijn.

De inspectie der schooltandverzorging bleef toevertrouwd aan de gezamenlijke controlerende tandartsen in hun onderscheidene ambtsgebieden.

Het aantal „bijzondere” verrichtingen door algemeen-practici bedroeg in het verslagjaar 5084 (v. j. 3743).

Van de gelegenheid tot voorsanering voor opgeroepen dienstplichtingen, in totaal 40.266, werd door 6611 gebruik gemaakt; hiervan bleken 5367 gesaneerd.

Klachten inzake de tandheelkundige hulpverlening namen sterk in aantal toe; voor zover zij betrekking hadden op de hoedanigheid ervan betroffen zij geplaatste protheses. De meeste konden in der minne worden geregeld, waar zulks niet het geval was werden zij voorgelegd aan de aangewezen *Commissie van Toezicht*.

Het aantal controlerende tandartsen bedraagt 11, benevens 1 orthodontisch adviseur; het aantal Commissies van Toezicht 22.

De lasten van het Controle Instituut over 1967 beliepen f 612.365,-, waarbij de rekening sluit met een nadelig saldo van f 92.888,-.

Zij nog vermeld dat de heer J. G. Leibbrandt wegens pensionering zijn veeljarige functie van secretaris-penningmeester heeft neergelegd.

JAARVERSLAG T.N.O. 1967

Gezondheidsorganisatie

In bovengenoemd verslag wordt als steeds een uitgebreid overzicht gegeven van de in het verslagjaar bereikte resultaten bij het onderhanden speurwerk in de 4 instituten en 8 werkgroepen, zomede van de gesubsidieerde onderzoeken, 7 in getal.

In het inleidende hoofdstuk „Algemeen” dat als presentatie dienst doet van hetgeen in de diverse geleidingen van de Gezondheidsorganisatie T.N.O. wetenschappelijk aan het licht is gebracht, treft de lezer samengevat aan wat in het 136 bladzijden tellende verslag meer uitvoerig ter kennis is gebracht.

In dat hoofdstuk wordt o.a. vermeld dat na de oorlog een toenemende stijging wordt waargenomen van de leeftijd-specifieke mortaliteit bij mannen. Uit de gegevens van het C.B.S. kan worden afgeleid dat van de 60 geclassificeerde doods-oorzaken bij mannen tussen 15 en 74 jaar er 50 een stijging vertonen en slechts 10 een daling. Voor de mannen van 55 tot 64 jaar, waarvoor de stijging het sterkst is, is de mortaliteit teruggekeerd tot het niveau van 1937/1939. Door deze recente stijging van de mortaliteit bij mannen en de voortgaande daling bij vrouwen, toont de sterfte-verhouding tussen mannen en vrouwen een voor mannen steeds ongunstiger beeld. Gestandaardiseerd is de sterfte voor mannen thans 40% hoger dan voor vrouwen. De voornaamste oorzaken hiervoor zijn het hartinfarct, longkanker, chronische bronchitis, astma/emfyseem en verkeersongevallen.

In de daarop volgende verdere samenvatting van de door de Gezondheidsorganisatie T.N.O. verrichte onderzoeken treft men ten aanzien van de Cariës-Werkgroep de volgende mededeling aan:

„Het onderzoek naar het preventieve effect van fluoridering van drinkwater in Tiel heeft geleerd dat het cariës-voorkómend effect bij de 17-jarigen (die bij de aanvang van de fluoridering reeds 4 jaar oud waren) niet kleiner was geworden. Tussen 12 en 17 jaar bleek het percentage minder cariës constant te zijn gebleven.

Het werk van de Cariës-Werkgroep T.N.O. begint langzamerhand voor een steeds groter aantal personen vruchten af te werpen, nu sedert eind 1967 reeds 2½ miljoen mensen gefluorideerd drinkwater ontvangen.

In de afgelopen jaren is veel onderzoek naar de mogelijkheden van cariës-preventie bij kleuters verricht. De resultaten, welke dit onderzoek heeft opgeleverd, zullen de basis vormen voor nieuwe preventieve maatregelen die in Tiel genomen zullen worden.”

Onder de verslagen van „onderzoeken op eigen initiatief” treft men omtrent de werkzaamheden van de Cariës-Werkgroep nadere mededelingen aan. Daaraan ontlenuen wij voorts dat het cariës-voorkómend effect tussen 12 en 17 jaar minder cariës-constant bleek te zijn gebleven. Het effect op de pit- en fissuurcariës is teleurstellend gebleven. Voor de proximale en gingivale cariës zijn de percentages minder-cariës constant gebleven. Dit komt geheel voor rekening van de eerste molaar waarvan de aanleg in een periode begint waarin de extra fluoride-toevoer nog minimaal is en die, voor wat betreft de fissuurcariës, een uitzonderingspositie inneemt.

Verder wordt vermeld dat de mogelijkheden tot patho-histologisch onderzoek

van het glazuur belangrijk zijn vergroot doordat een nieuwe zaagmachine serie-coupes levert tot minimaal 50 μ , die in de slijpmachine tot coupes van minder dan 10 μ geslepen kunnen worden. Voor het onderzoek in gepolariseerd licht werden de mogelijkheden eveneens vergroot. Op grond van een en ander mag met tevredenheid worden vastgesteld, zo luidt het verder, dat nu bij het onderzoek op het moeilijke terrein van de eerst-zichtbare cariës van het glazuur voortgang wordt geboekt.

In de Bijlagen vindt men de taak van de Werkgroep omschreven als het beproeven van reeds bekende en van nieuwe cariësprohylactica en van cariës-voorkomende maatregelen. In studie zijn, naast de waterfluoridering, de lokale applicatie van fluoriden; voeding en cariës, micro-fluoridebepaling in bloed en tandglazuur; epidemiologie van het tandbederf; microradiografie van gezond en carieus glazuur en kunstmatige cariës.

Adviseur is Prof. O. Backer Dirks; de staf omvat 4 leden. Door de adviseur en stafleden werden in het verslagjaar 7 publikaties verzorgd.

BENOEMING DR. TH. E. DE JONGE

American Association of Physical Anthropologists

De conservator van de Odontologische afdeling van het Anatomisch-embryologisch laboratorium der Universiteit van Amsterdam, Dr. Th. E. de Jonge, is door de American Association of Physical Anthropologists benoemd tot *Member for Life*.

Eerder, in 1940, werd Dr. de Jonge reeds tot buitengewoon lid van deze vereniging benoemd.

OPLEIDING MONDHYGIËNISTES TE UTRECHT

Door het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid is de totstandkoming bevorderd van een opleiding tot mondhygiënist te Utrecht; hiermee is in september 1968 op beperkte schaal een aanvang gemaakt.

De algehele leiding van deze hogere beroepsopleiding, waarvan in de toekomst uitbreiding mag worden verwacht, berust bij het hoofd van de afdeling Parodontologie van het Tandheelkundig Instituut der Rijksuniversiteit te Utrecht.

Zoveel mogelijk zal bij de opleiding gebruik worden gemaakt van bestaande colleges en practica.

De dagelijkse leiding zal berusten bij een docente-mondhygiënist, die naast het vervullen van haar onderwijstaken betrokken zal zijn bij de begeleiding van de in Nederland reeds werkzame mondhygiënistes, die een opleiding in de Verenigde Staten hebben ontvangen.

RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

Aanschaffing mobiele televisie-eenheid

De Rijksuniversiteit te Groningen heeft sinds kort de beschikking over een rijdende televisie-eenheid, die is uitgerust met drie TV-camera's en een vierde camera, gekoppeld aan een dia-projector; voorts met een beeldbandrecorder, een volledige geluidsopname-installatie, een weergave-apparatuur (monitor) en belichtingsmateriaal.

De Groningse universiteit is de eerste in Nederland die over een dergelijke apparatuur, waarvan de kosten ongeveer f 200.000,- bedragen, de beschikking heeft.

Dank zij deze eenheid is het in principe mogelijk van uit elk (universiteits-) gebouw lijnuitzendingen te verzorgen.

De Centrale Dienst voor Beeld en Geluid van de universiteit te Groningen (C.B.G.) gaat uitvoerig met deze rijdende studio experimenteren. Het ligt onder meer in de bedoeling opnamen te maken van op de beeldband vast te leggen tandheelkundige behandelingen.

Voorts is te Groningen een collegezaal voor medische studenten uitgerust met een vaste televisieweergave-installatie in de vorm van een eidofoor (grootbeeld van 3 x 4 meter), kosten f 130.000,-.

(Uit: „Uitleg”, weekblad van het departement van O. en W. van 26 augustus 1968.)

PROVINCIALE RAAD VOOR DE VOLKSGEZONDHEID IN DRENTHE

Verslag 1967

De Redactie ontving van de *Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in de Provincie Drenthe* het jaarverslag over 1967.

In haar voorwoord noemt de Raad als een van de voornaamste activiteiten die voor de naaste toekomst om nadere uitwerking vragen, de hulpverlening aan slachtoffers bij ongevallen.

Overigens vermeldt dit verslag – in tegenstelling tot beide vorige jaren – geen aangelegenheden van specifiek-tandheelkundige aard.

VEREENIGING VAN ARTSEN-AUTOMOBILISTEN

Opening nieuw kantoorgebouw

Op 26 september 1968 heeft de minister van Verkeer en Waterstaat, Z. Exc. Drs. J. A. Bakker, het nieuwe kantoorgebouw van de Nederlandsche Vereeniging van Artsen-Automobilisten (V.V.A.A.) en haar dochterinstellingen aan de Burgemeester Reigerstraat 89 te Utrecht, officieel geopend.

OPENBARE LES DR. W. A. M. VAN DER KWAST

Op 20 september 1968 heeft Dr. W. A. M. van der Kwast, benoemd tot buitengewoon lector in de mondheelkunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, zijn lectoraat officieel aanvaard met het geven van een „Openbare les” getiteld: „Een dubieus bezit”.

VRIJE UNIVERSITEIT TE AMSTERDAM

Oprichting subfaculteit Tandheelkunde

Met ingang van het zojuist begonnen studiejaar 1968-1969 heeft de Vrije Universiteit te Amsterdam, op verzoek van de minister van Onderwijs en Wetenschappen, een subfaculteit voor Tandheelkunde gesticht.

In totaal zijn 54 eerstejaars studenten ingeschreven, wier opleiding gedurende dit jaar vrijwel parallel zal verlopen met die aan de medische faculteit.

Intussen zijn Dr. C. O. Eggink (Doorn) en Dr. P. A. E. Sillevius Smitt (Haarlem) benoemd tot adviseurs van de faculteit der geneeskunde met betrekking tot de tandheelkundige opleiding.

BENOEMING DR. P. E. BOEKE

Dr. P. E. Boeke (Haren-Gr.) is benoemd tot gewoon hoogleraar in de faculteit der geneeskunde en in de faculteit der sociale wetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Groningen, om onderwijs te geven in de klinische psychologie.

Mede dank zij zijn voordrachten gehouden bij verschillende gelegenheden geniet Dr. Boeke ook in tandheelkundige kring bekendheid.

BENOEMING DR. G. J. M. T. TONINO

Dr. G. J. M. T. Tonino (Utrecht) is benoemd tot gewoon lector in de faculteit der geneeskunde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, om onderwijs te geven in de biochemie van de mondholte.